



หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา
ศาสนา และวัฒนธรรม

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1

ระบอบการเมืองการปกครองในโลกปัจจุบัน



ตัวชี้วัด

อธิบายระบอบการปกครองแบบต่าง ๆ ที่ใช้ในยุคปัจจุบัน
(ส 2.2 ม.3/1)

ผังสาระการเรียนรู้

ระบอบการเมืองการปกครอง
ในโลกปัจจุบัน

ระบอบประชาธิปไตย

ระบอบเผด็จการ

ความหมายของ
ระบอบประชาธิปไตย

หลักการของการปกครอง
ในระบอบประชาธิปไตย

ระบอบประชาธิปไตย

รูปแบบการปกครอง
ในระบอบประชาธิปไตย

ข้อดีและข้อเสียของ
การปกครองในระบอบ
ประชาธิปไตย

ความหมายของ
ระบอบเผด็จการ

หลักการของการปกครอง
ในระบอบเผด็จการ

ระบอบเผด็จการ

รูปแบบการปกครองใน
ระบอบเผด็จการ

ข้อดีและข้อเสียของ
การปกครอง
ในระบอบเผด็จการ

ระบอบประชาธิปไตย

ความหมายของระบอบประชาธิปไตย

ประชาธิปไตย หมายถึง การปกครองที่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมเป็นเจ้าของอำนาจการปกครองและเลือกตั้งตัวแทนของตนเข้าไปทำหน้าที่ในการกระทำกิจกรรมต่าง ๆ แทนตนเอง โดยผ่านกระบวนการเลือกตั้ง ผู้แทนที่ได้รับการเลือกตั้ง จะเข้าไปทำหน้าที่บริหารประเทศเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวม ประชาธิปไตยจึงเป็นการปกครองของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน



QNGZ
SJIMY

หลักการของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

หลักการสำคัญของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย มีดังนี้

1. หลักการอำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชน

การปกครองในระบอบประชาธิปไตย ประชาชนเป็นผู้มีอำนาจสูงสุดในการกระทำทุกอย่างตามหน้าที่ของพลเมืองภายใต้ความคุ้มครองของรัฐธรรมนูญ

2.หลักความเสมอภาค

ความเสมอภาค

ทางกฎหมาย ประชาชนมีสิทธิได้รับความคุ้มครองจากกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน

ทางการเมือง ประชาชนทุกคนมีสิทธิเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองอย่างเท่าเทียมกัน

ทางเศรษฐกิจ ประชาชนมีเสรีภาพในการประกอบกิจการ กระจายรายได้ และได้รับค่าตอบแทนจากการทำงานอย่างเป็นธรรม

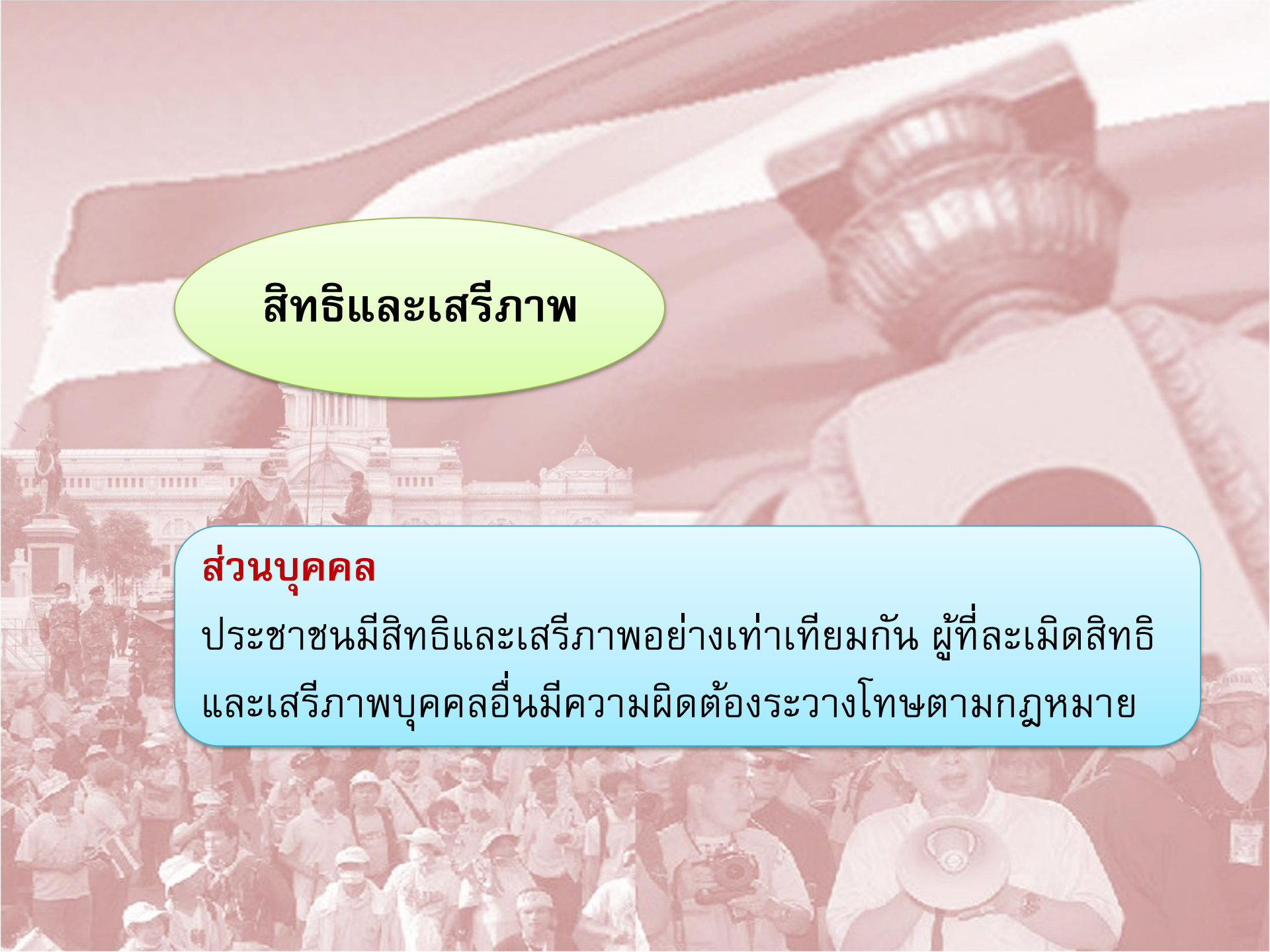
ทางสังคม ประชาชนทุกคนมีสิทธิและเสรีภาพอย่างเท่าเทียมกันในการดำเนินชีวิตและทำหน้าที่พลเมืองขั้นพื้นฐาน

3.หลักสิทธิและเสรีภาพ

สิทธิและเสรีภาพ

ทางเศรษฐกิจ

ประชาชนทุกคนมีสิทธิและเสรีภาพในการประกอบกิจการอันสุจริต
หรือการได้รับค่าจ้างอย่างเป็นธรรม



สิทธิและเสรีภาพ

ส่วนบุคคล

ประชาชนมีสิทธิและเสรีภาพอย่างเท่าเทียมกัน ผู้ที่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพบุคคลอื่นมีความผิดต้องระวางโทษตามกฎหมาย



สิทธิและเสรีภาพ

ทางการเมือง

ประชาชนทุกคนมีสิทธิที่จะเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง เช่น การแสดงความคิดเห็นด้วยการพูด การเขียน หรือการออกเสียงเลือกตั้ง

4.หลักนิติธรรม

กฎหมายได้เข้ามาเป็นบรรทัดฐานในการกำหนดให้ทุกคนในสังคมได้ปฏิบัติตาม เพื่อเป็นหลักประกันในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน

5.หลักฟังเสียงข้างมาก

ประชาชนทุกคนมีสิทธิที่จะใช้สิทธิของตนเพื่อแสดงความคิดเห็นหรือคัดค้านในกรณีไม่เห็นด้วย เมื่อมีข้อขัดแย้งหาข้อยุติไม่ได้ระบอบประชาธิปไตยนิยมใช้วิธีฟังเสียงข้างมาก เพื่อหาข้อสรุปร่วมกัน

การยอมรับฟังความคิดเห็นของคนในชุมชน เป็นการช่วยแก้ไขปัญหาด่าง ๆ
ที่เกิดขึ้นได้



รูปแบบการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

การปกครองในระบอบประชาธิปไตย สามารถจำแนกรูปแบบการปกครองได้เป็น 2 ประเภท คือ

1.หลักประมุขของประเทศ แบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ คือ

การปกครองระบอบ
ประชาธิปไตยที่มี
พระมหากษัตริย์ทรงเป็น
ประมุข

การปกครองระบอบ
ประชาธิปไตยที่มี
ประธานาธิบดีเป็นประมุข

ประมุขของประเทศ

การปกครองระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข พระมหากษัตริย์มีพระราชอำนาจอยู่ภายใต้กฎหมายรัฐธรรมนูญ ทรงใช้ผ่านรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และศาล ประเทศที่มีการปกครองลักษณะนี้ได้แก่ ประเทศไทย ญี่ปุ่น มาเลเซีย

การปกครองระบอบประชาธิปไตยที่มีประธานาธิบดีเป็นประมุข แบ่งเป็น 2 รูปแบบ คือ
มี**ประธานาธิบดีเป็นประมุขของรัฐ** ได้แก่ ประเทศอินเดีย สิงคโปร์ และมี**ประธานาธิบดีเป็นประมุขของรัฐและฝ่ายบริหาร** ได้แก่ ประเทศสหรัฐอเมริกา ฟิลิปปินส์

2. จำแนกตามสถาบันการปกครอง แบ่งออกเป็น 3 รูปแบบ คือ

สถาบันการปกครอง



สถาบันการปกครอง

อำนาจนิติบัญญัติ (ออกกฎหมาย)

อำนาจบริหาร (บริหารประเทศ)

อำนาจตุลาการ (พิพากษาอรรถคดี)



สถาบันการปกครอง



ระบบประธานาธิบดี

อำนาจนิติบัญญัติและอำนาจบริหารแยกออกจากกัน ต่างมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน ประธานาธิบดีมีหน้าที่เป็นประมุขของรัฐและฝ่ายบริหาร ส่วนรัฐสภามีหน้าที่ออกกฎหมายและสามารถลงมติถอดถอนประธานาธิบดีได้



สถาบันการปกครอง



ระบบกึ่งรัฐสภากึ่งประธานาธิบดี
ประธานาธิบดีเป็นทั้งประมุข
ของรัฐและบริหารราชการแผ่นดิน
ร่วมกับนายกรัฐมนตรี และเป็น
ผู้กำหนดนโยบายต่าง ๆ รวมทั้ง
มีอำนาจยุบสภาได้ ส่วนรัฐสภา
มีหน้าที่ในการออกกฎหมายและ
ควบคุมการทำงานของฝ่ายบริหาร

ข้อดีและข้อเสียของการปกครองในระบบประชาธิปไตย

การปกครองในระบบ
ประชาธิปไตย



ข้อดี

1. ประชาชนมีอำนาจอธิปไตยเต็มที่ตามบทบาทพลเมืองโดยไม่ขัดกับหลักรัฐธรรมนูญ
2. ประชาชนมีสิทธิและเสรีภาพอย่างเสมอภาคกัน
3. ประชาชนมีเสรีภาพในการแสดงศักยภาพทางความคิดเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง
4. การแก้ปัญหาโดยสันติวิธีทำให้ประชาชนอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข

การปกครองในระบอบ ประชาธิปไตย



ข้อเสีย

1. การตัดสินใจแก้ปัญหาต้องผ่านความเห็นของรัฐสภา ซึ่งมีกระบวนการที่ซับซ้อนและใช้เวลานาน
2. นโยบายต่าง ๆ ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ทั้งหมด
3. การจัดกิจกรรมทางการเมืองใช้งบประมาณจำนวนมาก
4. บุคคลที่ขาดความรู้หรือไม่เข้าใจเกี่ยวกับสิทธิตามระบอบประชาธิปไตย อาจโดนชักจูงเพื่อผลประโยชน์ทางการเมืองจากคนบางกลุ่มได้ง่าย

ระบอบเผด็จการ

ความหมายของระบอบเผด็จการ

เผด็จการ หมายถึง การปกครองที่เน้นอำนาจรัฐอยู่เหนือสิทธิและเสรีภาพของประชาชน เป็นการบริหารประเทศโดยบุคคลคนเดียวหรือคณะบุคคลคณะเดียวที่มีอำนาจเด็ดขาดและเบ็ดเสร็จ ซึ่งประชาชนต้องเชื่อฟังและปฏิบัติตาม

หลักการของการปกครอง ในระบอบเผด็จการ



อำนาจธิปไตยเป็นของผู้นำ ผู้นำเป็นผู้ครองอำนาจ
สูงสุดและเด็ดขาด



ควบคุมการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของ
ประชาชน รัฐบาลห้ามประชาชนวิพากษ์วิจารณ์และ
ตรวจสอบการใช้อำนาจของรัฐ ผู้ละเมิดจะถูกลงโทษ
ด้วยมาตรการรุนแรงและเด็ดขาด

หลักการของการปกครอง ในระบบเผด็จการ



การควบคุมเสรีภาพ ห้ามประชาชนซึ่งถือว่าต่ำต้อย
ทางสติปัญญาและความสามารถแสดงบทบาทใด ๆ
ทางการเมือง เพราะอาจทำให้รัฐเสียผลประโยชน์
และไม่มีเสถียรภาพ



การไม่ยอมรับความเสมอภาค ระบบเผด็จการเชื่อว่า
มนุษย์มีศักยภาพด้านสติปัญญาและความสามารถ
ต่างกัน ชนชั้นปกครองเท่านั้นที่มีคุณสมบัติครบถ้วน
และมีสิทธิครองอำนาจ

รูปแบบการปกครองในระบบเผด็จการ

การปกครองในระบบเผด็จการ สามารถจำแนกรูปแบบการปกครองได้เป็น 3 ประเภท คือ

รูปแบบการปกครอง
ในระบบเผด็จการ



ระบบเผด็จการทหาร

การปกครองที่คณะผู้นำทหารใช้อำนาจควบคุมเสรีภาพของประชาชนทางด้านต่าง ๆ เช่น การเมือง เศรษฐกิจ และสังคม

รูปแบบการปกครอง ในระบอบเผด็จการ



ระบอบเผด็จการคอมมิวนิสต์

การปกครองที่มีพรรคคอมมิวนิสต์เป็นศูนย์กลางรวม
อำนาจ โดยใช้ผ่านกองทัพเพื่อควบคุมประชาชน

รูปแบบการปกครอง ในระบบเผด็จการ



ระบบเผด็จการฟาสซิสต์

การปกครองที่ให้ความสำคัญกับผู้นำว่ามีสติปัญญา
และความสามารถเหนือกว่าบุคคลอื่น ประชาชน
ทั่วไปมีหน้าที่เชื่อฟังและปฏิบัติตาม



เบนิโต มุสโสลินี ผู้นำของอิตาลี (ซ้าย)
และอดอล์ฟ ฮิตเลอร์ ผู้นำของเยอรมนี (ขวา)

ที่มาจาก หนังสือชุดกิจกรรมฯ หนังสือพลเมืองฯ ชั้น ม.3 หน้า 10

ข้อดีและข้อเสียของการปกครองในระบบเบ็ดเตล็ดการ

การปกครองในระบบเบ็ดเตล็ดการ

ข้อดี

- 1.การบริหารจัดการหรือตัดสินใจสามารถกระทำได้รวดเร็ว ไม่ต้องผ่านกระบวนการที่ซับซ้อน
- 2.การแก้ไขวิกฤตการณ์หรือภาวะฉุกเฉิน ดำเนินการได้ทันที ไม่ต้องผ่านรัฐสภา
- 3.การแก้ปัญหาบางประการมีประสิทธิภาพกว่าระบบประชาธิปไตย เช่น ปัญหาการฉ้อราษฎร์บังหลวง ปัญหาอาชญากรรม

การปกครองในระบบเผด็จการ

ข้อเสีย

- 1.การผูกขาดอำนาจที่บุคคลคนเดียวหรือคณะบุคคลคณะเดียว อาจเป็นช่องทางแสวงหาผลประโยชน์ของคนบางกลุ่มเพื่อตนเอง และพวกพ้อง
- 2.ประชาชนไม่มีเสรีภาพทางความคิด การดำเนินชีวิต และการทำกิจกรรมทางการเมือง
- 3.บุคคลที่มีความรู้ความสามารถไม่มีโอกาสแสดงศักยภาพ การมีส่วนร่วมในการบริหารประเทศ
- 4.การตัดสินใจของบุคคลคนเดียวหรือคณะบุคคลคณะเดียว อาจผิดพลาดได้ง่าย